

**ПЛАН-КОНСПЕКТ (КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЇ)
для проведення заняття із профільної підготовки з особовим складом 5-ї
навчальної групи навчальної пожежно-рятувальної частини**

Тема: «Загальні правила ведення радіообміну. Перелік інформації, яку заборонено передавати по радіоканалу. Порядок передачі повідомлень(сигналів) при низькій якості зв'язку»

Навчальна мета: підвищення рівня знань особового складу стосовно правил ведення радіообміну, інформації, яку заборонено передавати по радіоканалу, порядку передачі повідомлень(сигналів) при низькій якості зв'язку.

Час проведення: 1 год.

Місце проведення: навчальний клас.

Навчально-матеріальне забезпечення: план-конспект (конспект-лекції).

Нормативно-правові акти і література:

1. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року №5403-VI;
2. Наказ МВС від 15.06.2017 № 511 «Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту» ;
3. Наказ МВС України від 08.06.1992 № 755 «Про затвердження Настанови по службі зв'язку та АСУ пожежної охорони МВС України».

Порядок проведення заняття:

1. Організаційні заходи - 3 хв.:
 - перевірка присутніх;
 - оголошення теми і мети заняття.
2. Контроль знань - 2 хв.:
 - перевірка засвоєння раніше пройденого матеріалу.
3. Викладення матеріалу теми - 35 хв.
 - Питання, які вивчатимуться:
 - 1) Дисципліна і правила ведення зв'язку;
 - 2) Загальні правила ведення усіх видів зв'язку.

Питання та їх стислий зміст	Методичні вказівки
1) Дисципліна і правила ведення зв'язку 1. Дисципліна зв'язку є точно і чітко дотримання особовим складом пожежної охорони встановленого порядку ведення обміну повідомленнями в мережах провідного та радіозв'язку.	Дати під запис. Дати під запис.

2. Допуск до роботи на засобах зв'язку одержують особи які пройшли спеціальну підготовку.

3. Дисципліна зв'язку досягається:

-знанням і чітким виконанням особовим складом правил ведення переговорів та їхньої реєстрації;

-неухильним виконанням вимог, викладених у документах, що регламентують експлуатацію засобів зв'язку;

-встановленням діючого контролю за використанням засобів зв'язку за призначенням і веденням переговорів.

4. Перевірка зв'язку проводиться з метою підтримки технічних засобів у постійній готовності до дії і контролю несення служби черговими радіотелефоністами.

5. Перевірка зв'язку може проводитись шляхом виклику і відповіді на виклик або передачі спеціальних повідомлень.

6. Терміни і порядок перевірки зв'язку визначаються начальником УДСНС відповідно до встановленого режиму роботи засобів зв'язку. Позачергова перевірка зв'язку проводиться тільки з дозволу диспетчера ДСНС.

7. Високий рівень дисципліни зв'язку забезпечується добре організованим контролем і неухильним виконанням правил обміну повідомленнями.

8. У випадку погіршення проходження сигналу, збільшення рівня перешкод за розпорядженням головної станції необхідно перейти на запасні канали зв'язку.

9. Функції контролю ведення зв'язку здійснює сектор радіоконтролю ВЗОтаАСУ УДСНС.

10. До порушень дисципліни ведення зв'язку відносяться:

-передача повідомлень, не підлягаючих оголошенню;

-переговори приватного характеру;

-передача позивних більше число раз, чим передбачено настановою;

-розголошення позивних і частот робочих каналів.

11. Ефективність контролю ведення зв'язку досягається правильним підбором особового складу.

12. Посадові особи, що одержали повідомлення про порушення дисципліни ведення зв'язку, зобов'язані негайно провести розслідування, виявити причини і вжити заходів по їх усуненню.

2) Загальні правила ведення усіх видів зв'язку

1. Обмін повідомленнями передбачає передачу і прийом телефонограм, радіограм, телеграм, графічних і текстових зображень, сигналів, команд і т.д.

2. По змісту повідомлення підрозділяються на оперативні і службові. Обмін оперативними повідомленнями проводиться по питанням керування частинами та підрозділами пожежної охорони і службами взаємодії в їхній бойовій діяльності. Обмін службовими повідомленнями проводиться при встановленні і перевірці зв'язку і при рішенні питань адміністративногосподарської діяльності гарнізону.

3. Обмін повідомленнями повинний бути коротким. Ведення різного роду приватних розмов і переговорів між абонентами категорично забороняється.

4. Перевірка зв'язку може проводитись шляхом виклику, що визначається начальником УДСНС.

5. Встановлення зв'язку здійснюється за формою:

-виклик абонента «Ангара! Я, Сокіл! Прошу на зв'язок прийом»;

-відповідь на виклик «Сокіл! Я, Ангара! На прийомі!».

При необхідності передачі повідомлення визиваючий абонент після

<p>встановлення зв'язку передає його за формою: «Ангара! Я, Сокіл! Прийміть повідомлення» (далі передає текст), «Я, Сокіл, прийом!». Про прийом повідомлення дається відповідь за формою: «Сокіл! Я, Ангара вас зрозумів, прийом!».</p> <p>Про закінчення зв'язку радіотелефоніст повідомляє словами: «Кінець зв'язку».</p> <p>Передача повідомлень повинна вестися неквапливо, чітко, виразно. Говорити треба повним голосом, але не кричати, тому що від крику порушується ясність і чіткість передачі.</p> <p>При поганій чутності і неясності передачі трудно вимовні слова передаються по буквах, причому кожна буква передається окремим словом відповідно до наступної таблиці:</p> <p>А — Анна; Б — Борис; В — Василь і так далі.</p> <p>Передача цифрового тексту проводиться за наступними правилами:</p> <ul style="list-style-type: none"> -двухзначні групи 34, 82 передаються голосом: тридцять чотири, вісімдесят два і т.д.; -тризначні групи 126, 372 - сто двадцять шість, триста сімдесят два і т.д.; -чотиризначні групи 2873, 4594 - двадцять вісім, сімдесят три; сорок п'ять, дев'яносто чотири і т.д.; -п'ятизначні групи 32481, 76359 - тридцять два, чотириста вісімдесят один, сімдесят шість, триста п'ятдесят дев'ять і т.д. <p>При поганій чутності дозволяється кожен цифру передавати словами: одиниця, двійка, трійка, четвірка, п'ятірка, шістка, сімка, вісімка, дев'ятка, нуль.</p> <p>При передачі з місця пожежі необхідно дотримувати наступних зразкових текстів повідомлень:</p> <p>«Прибув до місця виклику. Проводиться розвідка».</p> <p>«Горить на горищі чотирьохповерхового будинку. Вишліть додатково автодрабину».</p> <p>«Прибули до місця виклику, замикання електропроводів. Вишліть аварійну службу електромережі».</p> <p>«Пожежа ліквідована. Проводиться розбирання».</p> <p>Оцінка якості зв'язку визначається по п'ятибальній системі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «відміно» (перешкоди не прослухуються, слова розбірливі); - «добре» (прослухуються перешкоди, слова розбірливі); - «задовільно» (сильно прослуховуються перешкоди, розбірливість недостатня); - «незадовільно» (перешкоди настільки великі, що слова розбираються з трудом); - «зв'язок відсутній» (прийом неможливий). <p>При неотриманні відповіді від викликаемого абонента на три послідовних виклики протягом 1-2 хвилин диспетчер (радіотелефоніст) зобов'язаний доповісти на ОДС про відсутність зв'язку.</p> <p>6. Усі радіостанції зобов'язані працювати тільки на відведених їм частотних каналах. Робота на інших частотних каналах, за винятком випадків входження в радіомережі взаємодіючих служб, забороняється.</p> <p>7. Позивні радіостанцій призначаються відповідно до діючих нормативних актів ДСНС України.</p> <p>Призначення вільних позивних категорично забороняється!</p> <p>Зміна частотних каналів і позивних здійснюється сектором радіоконтролю УДСНС, тільки після оформлення радіоданих у встановленому порядку.</p> <p>8. Перш ніж почати передачу радіотелефоніст шляхом прослуховування на частоті свого передавача повинний переконатися в тому, що дана частота не</p>	<p>Дати під запис.</p>
---	------------------------

<p>зайнята іншими абонентами мережі.</p> <p>9. Втручатися в радіообмін між двома радіостанціями дозволяється тільки головній радіостанції і радіостанціям, що працюють з місця пожежі, при необхідності виклику додаткових сил і оголошення підвищеного номера виклику.</p> <p>10. Перевірку проходження радіозв'язку дозволяється робити тільки шляхом передачі слів порядкового рахунка: «Даю рахунок для настройки: один, два, три, чотири, п'ять...». Робити перевірку каналу радіозв'язку при підвищеному номері виклику і шляхом переговорів забороняється.</p> <p>11. Працювати на радіостанціях пожежної охорони дозволяється особам, що пройшли спеціальну підготовку і мають відповідний допуск кваліфікації УДСНС.</p> <p>12. На ОДС покладаються наступні основні задачі по радіоконтролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> -систематично перевіряти виконання встановленого порядку використання засобів радіозв'язку; -стежити за точним дотриманням правил радіообміну в радіомережах і радионаправленнях; -виявляти радіостанції пожежної охорони, що входять у зв'язок без дозволу або на недозволених каналах; -вести спостереження за якістю роботи засобів радіозв'язку; -вивчати радіоперешкоди у діапазоні відведених частот. <p>13. При одержанні виклику по спецлініях (101) чи по лініях АТС відповідати:</p> <p>«Оперативно-рятувальна служба _____ району».</p> <p>14. Радіотелефоніст частини при одержанні виклику по прямій телефонній лінії повинен відповідати: «ДПРЧ-1, диспетчер Іванова».</p> <p>15. Мережа міжміського телеграфного зв'язку Міністерства зв'язку України використовується, як правило, для передачі різного роду неоперативної інформації (зведень, звітів, телеграм і т.п.). Дисципліна обміну інформацією і правила користування цим видом зв'язку викладена у відповідних документах Міністерства зв'язку, що надаються до користування при встановленні абонентського телеграфного апарата мережі міжміського телеграфного зв'язку.</p>	<p>Дати під запис.</p>
--	----------------------------

4. Закріплення вивченого матеріалу – 2 хв.

Питання для закріплення:

- 1) Дисципліна і правила ведення зв'язку;
- 2) Загальні правила ведення усіх видів зв'язку.

5. Підбиття підсумків – 3 хв.:

- вказати на питання, які вимагають підвищеної уваги;
- оголосити оцінки;
- відповісти на запитання.